

Kristofer Fagerström

Utbildningsnämnden 2022-12-07

Antagande av Riktlinjer - Välja grundskola i Danderyds kommun

Ärende

Riktlinjerna för skolval i Danderyds kommun har setts över för att säkra urvalsgrundernas juridiska hållbarhet. Även språkligt har riktlinjerna setts över för en ökad tydlighet.

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden antar Riktlinjer – Välja grundskola i Danderyds kommun. Riktlinjerna börjar gälla 1 januari 2023.

Bakgrund

Nuvarande riktlinjer för skolval i Danderyds kommun antogs av utbildningsnämnden den 6 november 2019, § 91. Riktlinjerna har sett över, dels språkligt för tydlighet, dels juridiskt, framför allt avseende urvalsgrunder och den närhetsprincip som finns reglerad i skollagen.

I nuvarande riktlinjer använder Danderyds kommun följande urvalsgrunder

1. Förstahandsval
2. Närhet

Bildningsförvaltningens utredning

Skollagen om val av skola och närhetsprincipen

Skollagen reglerar vad som gäller vid val till förskoleklass, grundskola eller grundsärskola.¹

En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå (första stycket). Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet (andra stycket).

---

¹ Skollagen (2010:800) 9 kap. 15§ (förskoleklass), 10 kap. 30 § (grundskola), 11 kap. 29§ (grundsärskola)

Kristofer Fagerström

Kommunen får annars frågå elevens vårdnadshavares önskemål endast om den önskade placeringen skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Inte möjligt med *förstahandsval* som urvalsgrund

Gällande reglering i skollagen om val av skola gör det inte möjligt att ha *förstahandsval* som en urvalsgrund.

Grundprincipen är att elev ska placeras där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå men den önskeordning som vårdnadshavare anger i sin ansökan om placering i skola (rangordnat val) utgör ingen saklig grund vid skolval.

Om kommunen måste göra urval enligt andra stycket i skollagens reglering d v s då det är flera sökande än vad det finns platser vid en viss skola, kan aldrig en urvalsgrund som *förstahandsval* ha företräde framför den lagreglerade principen om närhet. Om det finns två elever som söker till en skola där det bara finns en plats ledig, ska närhetsprincipen utgöra urvalsgrunden. Detta oavsett om den elev som tilldelas platsen har skolan som ”tredjehandsval” medan den som inte får platsen har den som ”förstahandsval”.

Förtydligande om att relativ närhet används som urvalsgrund i Danderyd

Den s.k. närhetsprincipen vid val av skola regleras alltså i andra stycket i paragraferna om val av skola. Kommunens ska i första hand utgå från vårdnadshavarens önskemål om skolplacering, men ett sådant önskemål får inte gå utöver ett annat barns rätt till placering vid en skola nära hemmet.

Om fler barn väljer en skola än det finns platser för vid skolan, är det kommunen som utifrån närhetsprincipen bedömer vilka barn som har rätt till plats på skolan.

Utbildningsnämnden beslutade den 11 september 2019, § 56, om att relativ närhetsprincip införs i stället för tidigare beslutad närhetsprincip.²

I nuvarande riktlinjer benämns urvalsgrunden som *närhet*.

Bildningsförvaltningen föreslår att urvalsgrunden förtydligas genom att ange *relativa närhetsprincipen* som urvalsgrund.

Bildningsförvaltningen föreslår därför att nuvarande urvalsgrund *förstahandsval* tas bort.

---

² Närhet kan vara *absolut* eller *relativ*. Absolut närhet är när det är de barn som bor närmast en skola som får plats på skolan oavsett konsekvenser för andra elever. Relativ närhet beräknas alltid i förhållande till de närmaste kommunala skolorna.

Kent Henningson
Bildningsdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande 2022-11-15 Riktlinjer – Val av grundskola i Danderyds kommun
2. Förslag till Riktlinjer – Val av grundskola i Danderyds kommun
3. Nuvarande Riktlinjer – Val av grundskola i Danderyd (UN 2019/0125)

Expedieras

Samtliga rektorer i Danderyds kommunala skolor